

tager en saa fremtrædende Plads ved Handelshøjskolen — Studiekredsene, idet Arbejdet i disse forudsætter Tilegnelsen af en vis selvstændig litterær Arbejdsteknik hos Deltagerne.

Der gives i Bogen en konkret, systematisk Gennemgang af de litterære Midler, der staar til den studerendes Disposition: *Biblioteker* — selvsagt med Hovedvægten lagt paa Handelshøjskolens Bibliotek, der behandles særdeles grundigt —, Handelshøjskolens forskellige *Institutter*, de vigtigste *Haandbøger*, samt danske og udenlandske *Bibliografer*. Desuden er der et Afsnit om *bibliografiske Systemer*, hvor bl. a. Handelshøjskolens Biblioteks Systematik samt visse Tidsskriftindeksers Systematik gengives.

Foruden den rene biblioteksmæssige Orientering indeholder Bogen et vigtigt Afsnit om »*Arbejdsteknik*«. Heri gives en fortrinlig Vejledning i Fremgangsmaaden ved Udarbejdelsen af skriftlige Fremstillinger. Særlig Vægt er der lagt paa Spørgsmaalene om Indsamling af Materiale samt Indretning og Brug af Kartotek. Desuden behandles mere formelle — men for den vel gennemarbejdede Opgavebesvarelse alligevel særdeles betydningsfulde — Forhold som Stofinddeling, Kildehenvisning, Litteraturfortegnelse m. v.

Det er at haabe, at denne grundige Vejledning til den bedst mulige Udnyttelse af Litteraturen maa blive flittigt anvendt af Handelshøjskolens studerende, til Besparelse og mere intens Udnyttelse af den Tid, der for mange af de studerende er saa knap.

Ottomar Loff.

**Det Danmark vi bygger.** Under Redaktion af *Max Kjær Hansen*. Skandinavisk Bogforlag A/S., Odense. 1943. 2 Bind, 960 Sider.

Der er Hausse i den nationale Litteratur for Tiden. Som Paddehatte skyder det ene Værk efter det andet op paa alle tænkelige Forlag. Aarsagerne er ligetil. En udbredt Interesse hos alle Danske for vort Land og vort Folks nutidige Problemer, parret med en naturlig Bekymring for Fremtiden er den væsentligste. Men i et vist Omfang spores ogsaa Pengerigelighedens Virkninger her. Sansen for »værdifast Kapitalanbringelse« frister sikkert ogsaa en og anden til Anskaffelse af flotte, store Bøger med Skindrygge, Guldbogstaver og mange fine Billeder. Og Forlæggerne er ikke sene. Der spindes Guld paa den nationale Stemning i Dag.

Blandt de mange Publikationer finder vi i Aar Værket *Det Danmark vi bygger*, redigeret af Handelshøjskolens Professor i Salgsorganisation og Reklame, Dr. Max Kjær Hansen med Bistand af Lektor, cand. merc. Ejler Alkjær. Titlen paa Værket lover vist mere, end det holder, naar man tager i Betænkning, at det i det væsentlige er *Erhvervsudviklingen* inden for de sidste Menneskealdrer, der gøres til Genstand for Behandling. Omraader som Retsvæsen, politiske Forhold, Hær og Flaade, religiøse Forhold, Radio, Presse, Videnskab, Kunst, Teater, Litteratur m. fl. behandles saaledes ikke.

Værkets Redaktør har sat sig som Formaal at forsøge at foretage »en nøgtern Statusopgørelse over Danmarks Indsats i de sidste 75 Aar« og fastslaar som Udgangspunkt, at det ikke saa meget er med Ideerne som med Resultaterne, man vil beskæftige sig. Det fremhæves, at man ikke

tager en saa fremtrædende Plads ved Handelshøjskolen — Studiekredsene, idet Arbejdet i disse forudsætter Tilegnelsen af en vis selvstændig litterær Arbejdsteknik hos Deltagerne.

Der gives i Bogen en konkret, systematisk Gennemgang af de litterære Midler, der staar til den studerendes Disposition: *Biblioteker* — selvsagt med Hovedvægten lagt paa Handelshøjskolens Bibliotek, der behandles særdeles grundigt —, Handelshøjskolens forskellige *Institutter*, de vigtigste *Haandbøger*, samt danske og udenlandske *Bibliografier*. Desuden er der et Afsnit om *bibliografiske Systemer*, hvor bl. a. Handelshøjskolens Biblioteks Systematik samt visse Tidsskriftindeksers Systematik gengives.

Foruden den rene biblioteksmæssige Orientering indeholder Bogen et vigtigt Afsnit om »*Arbejdsteknik*«. Heri gives en fortrinlig Vejledning i Fremgangsmaaden ved Udarbejdelsen af skriftlige Fremstillinger. Særlig Vægt er der lagt paa Spørgsmaalene om Indsamling af Materiale samt Indretning og Brug af Kartotek. Desuden behandles mere formelle — men for den vel gennemarbejdede Opgavebesvarelse alligevel særdeles betydningsfulde — Forhold som Stofinddeling, Kildehenvisning, Litteraturfortegnelse m. v.

Det er at haabe, at denne grundige Vejledning til den bedst mulige Udnyttelse af Litteraturen maa blive flittigt anvendt af Handelshøjskolens studerende, til Besparelse og mere intens Udnyttelse af den Tid, der for mange af de studerende er saa knap.

Ottomar Loff.

**Det Danmark vi bygger.** Under Redaktion af *Max Kjær Hansen*. Skandinavisk Bogforlag A/S., Odense. 1943. 2 Bind, 960 Sider.

Der er Hausse i den nationale Litteratur for Tiden. Som Paddehatte skyder det ene Værk efter det andet op paa alle tænkelige Forlag. Aarsagerne er ligetil. En udbredt Interesse hos alle Danske for vort Land og vort Folks nutidige Problemer, parret med en naturlig Bekymring for Fremtiden er den væsentligste. Men i et vist Omfang spores ogsaa Pengerigelighedens Virkninger her. Sansen for »værdifast Kapitalanbringelse« frister sikkert ogsaa en og anden til Anskaffelse af flotte, store Bøger med Skindrygge, Guldbogstaver og mange fine Billeder. Og Forlæggerne er ikke sene. Der spindes Guld paa den nationale Stemning i Dag.

Blandt de mange Publikationer finder vi i Aar Værket *Det Danmark vi bygger*, redigeret af Handelshøjskolens Professor i Salgsorganisation og Reklame, Dr. Max Kjær Hansen med Bistand af Lektor, cand. merc. Ejler Alkjær. Titlen paa Værket lover vist mere, end det holder, naar man tager i Betænkning, at det i det væsentlige er *Erhvervsudviklingen* inden for de sidste Menneskealdre, der gøres til Genstand for Behandling. Omraader som Retsvæsen, politiske Forhold, Hær og Flaade, religiøse Forhold, Radio, Presse, Videnskab, Kunst, Teater, Litteratur m. fl. behandles saaledes ikke.

Værkets Redaktør har sat sig som Formaal at forsøge at foretage »en nøgtern Statusopgørelse over Danmarks Indsats i de sidste 75 Aar« og fastslaar som Udgangspunkt, at det ikke saa meget er med Ideerne som med Resultaterne, man vil beskæftige sig. Det fremhæves, at man ikke

til daglig tænker over og endnu mindre danner sig et Overblik over, hvordan det er muligt, at der nu med en mere end dobbelt saa høj Levefod ernæres op mod dobbelt saa mange Mennesker i Danmark, som der gjorde for 75 Aar siden.

Til Gennemførelse af den stillede Opgave har man allieret sig med en Række af vore kendte unge Økonomer og enkelte Teknikere og Erhvervsskribenter. Foruden Professor Kjær Hansen og Lektor Alkjær kan saaledes nævnes Undervisningsassistent, cand. polit. Poul Nyboe Andersen, cand. polit. H. Engberg Pedersen, Lektor, Dr. phil. Johannes Humlum, Civilingeniør Haldor Topsøe, tidligere Erhvervschef, Direktør Rudolf Jørgensen H. A., Redaktør, cand. polit. Aage Schoch m. fl. Navne som disse borger for det saglige Indhold.

Værket er lagt an paa at skulle læses af det brede Publikum, hvilken Kendsgerning maa ligge som Forudsætning for Bedømmelsen af dets Indhold.

Hovedemnerne er: Vor tekniske Indsats, vore mineralske Raastoffer, Landbruget, Fiskeriet, Industrien, Udenrigshandelen, vor oversøiske Skibsfart, vore Kolonier og vore Landsmænds Indsats ude i Verden. Hertil slutter sig Afsnit om Levevilkaar og Forbrug, Trafikken, Pengevæsenet og vore Erhvervsorganisationer.

Et væsentligt Træk ved dette Værk er den ganske overdaadige Billedrigdom, hvormed Teksten er suppleret. Der findes ikke mindre end 500 fotografiske Gengivelser, der paa en fortræffelig Maade understreger det skrevne. Blandt Billederne findes ligefrem Kuriositeter, som enhver Dansk vil være glad for at eje. Det gælder for Eksempel nogle sjældne Billeder fra vore tidligere Kolonier. Billedredaktionen har uden Tvivl voldt ikke det mindste Arbejde; men Resultatet vil utvivlsomt ogsaa være Læseren til megen Nytte og Fornøjelse. Billederne er tilpasset hvert enkelt Afsnit, og der er særlig Anledning til at glæde sig over de rammende og forfriskende Billedtekster, der i en Nøddeskal giver det væsentligste Indhold af de paagældende Afsnit.

I et overskueligt Indledningsafsnit: *Den ny Erhvervsepoke og dens Forudsætninger* stifter Læseren Bekendtskab med Professor Kjær Hansens velkendte Pen. Her slaas Forudsætningerne for vort Lands Erhvervsliv fast gennem Treklangen: Købmænd, Sømænd og Landmænd, og efter en kortfattet historisk Redegørelse, hvorunder Forfatteren paapeger, at Pionerdannelsen for den merkantilistiske Politik blev udført i Danmark og ikke som almindelig antaget i Frankrig, omtales Landbrugets Industrialisering og derefter det øvrige Erhvervslivs Industrialisering, der afsluttes med Salgets Industrialisering.

I Afsnittet om *Livsvilkaar og Forbrug* (cand. polit. H. Engberg Pedersen) gives en Oversigt over de sociale Forholds Udvikling. Der redegøres for, hvorledes der siden 1870 er gennemført en storstilet Overflytning af Indkomst fra de velstaaende til de daarligere stillede med Stat og Kommune som Mellemed, realiseret ved Hjælp af en voldsom Stigning i den samlede Beskatning og Forstærkning af de direkte Skatters Progression.

Civilingeniør Haldor Topsøe behandler *Vor tekniske Indsats* og fremhæver Danmarks tekniske Højskoles store Betydning herfor gennem Omtalen af en Række af vort Lands store Navne fra H. C. Ørsted, Julius

Thomsen, G. A. Hagemann til P. O. Pedersen, Teknikkens Udvikling behandles derefter i fire overskuelige og interessante Afsnit: Kemisk Teknik, Maskinteknik, Bygningsteknik og Elektroteknik. I et senere Afsnit skriver Civilingeniør Topsøe om *Danmark som Industriland*. De forskellige Industrigræne behandles her i Tilknytning til nogle statistiske Oversigter over Forholdene inden for vor Industri i Aarene 1934—36.

Den vordende Professor ved Aarhus Universitet, Dr. phil. Johs. Humlum giver i Afsnittet om *Udnyttelsen af Danmarks mineralske Raastoffer* en interessant Oversigt over Raastofferne i Danmarks Jordbund. Selv om »Danmark er et lidet, fattigt Land«, naar Talen er om mineralske Raastoffeforekomster, fremgaar det dog med al Tydelighed af dette Afsnit, hvilken Betydning især Ler, Kalk og Kridt har haft for Danmarks Cementfabrikker, Teglværker og Kalkværker. Afsnittet indeholder ogsaa en Omtale af andre, i ringere Mængder forekommende Raastoffer saasom Kaolin (Porcelæn), Kiselgur (Isolation af Kedler og Rør), Moler (Isolationssten), Myremalm (Jern). Ogsaa Udvidningen af Tørv og Brunkul gøres til Genstand for Behandling, og endelig omtales i et særligt Afsnit Kryolittforekomsten paa Grønland.

Pressesekretær i Landbrugsraadet, Redaktør Kai Johansen og Kontorchef Alfred M. Danvig redegør for *Dyrkningen af den danske Jord*; herunder omtales ogsaa den danske Andelsbevægelses Betydning. Interessant er det at stifte Bekendtskab med Afsnittet om Gartneri og Frugtavl, der er den yngste Gren paa det danske Jordbrugs Stamme, men som nu indtager en ganske pæn Plads inden for vort Erhvervsliv.

Tidligere Erhvervschef i Esbjerg, Direktør Rudolf Jørgensen, H. A., staar for Afsnittet om *Det danske Fiskerierhverv*, der, som det blev sagt af afdøde Statsminister Stauning, stadig drives som »Husmandsbrug paa Søen«. Morsomt er det at læse, at det var en fungerende Skuespiller (A. J. Smidth), der i Midten af forrige Aarhundrede angav de Retningslinier for det danske Fiskerierhvervs Udvikling, som siden hen har været fulgt og med udmærket Resultat. Der gives en interessant Fremstilling af Hovedområdet — Havfiskeriet i Nordsøen og Kattegat —, der understøttes af let overskuelige statistiske Oversigter over Fangstens Omfang. Ogsaa Konserveringsindustrien og vor Fiskeeksport behandles i dette Afsnit.

I sin elegante Form redegør Lektor, cand. merc. Ejler Alkjær for *de trafikale Fremskridt*. Industrialiseringen af Trafikken har ikke mindst medvirket til vor økonomiske Fremgang, fastslaar Forfatteren, og han paa-viser derefter, hvorledes Trafikmidlerne er undergaaet Udvikling i Retning af Hastighed, Sikkerhed, Kapacitet og Komfort samt ikke mindst i Økonomi. Afsnittet indeholder iøvrigt en grundig og saglig Gennemgang af de fire væsentligste Trafikformer: Sø-, Jernbane-, Bil- og Lufttrafikken. Dette Kapitel forfriskes af morsomme Anekdoter og Citater, ikke mindst H. C. Andersens Beskrivelse af Turen med Jernbane fra Magdeburg til Dresden, der findes i »En Digtters Bazaar«, og det af Professor Ursin i 1839 i Industriforeningen holdte opsigtvækkende Foredrag: »Om Sporveje med særdeles Hensyn til deres Anlæg i Fædrelandet«. Det siges bl. a. deri: »Stræk en Jernbane til Helsingør, og vi ville til Pintsen deeltage i Folkefesten paa Sjællands skønne nordlige Strand . . .«. Betænk, at denne Udtalelse er blot et Hundrede Aar gammel!

Undervisningsassistent, cand. polit. Poul Nyboe Andersen giver paa sin

kendte, letfattelige Maade Læserne et Indblik i *Det danske Pengevæsen*, og Lektor Alkjær skriver om *Vareforsyningen paa det indenlandske Marked*. Her fortælles om Haandværket og om Handelen — en gros og en detail. Ikke mindst til dette Afsnit er der knyttet en Række fortrinlige Billeder med udmærkede Tekster.

I Afsnittet *Vor oversøiske Skibsfart* (Redaktør Aage Schoch) redegøres for vore Skibsruter paa Udlandet. Herunder gennemgaas den Indsats, der er øvet af D. F. D. S., Ø. K., A. P. Møller, Konsul Lauritzen m. fl.

Cand. polit. H. Engberg Pedersen gennemgaar *Danmarks Udenrigshandel*, medens Professor Max Kjær Hansen i Kapitlet *Landvinding ude i Verden* i et interessant Rids giver et Billede af det Virke, Danske gennem de sidste Generationer har udført Verden over. Fra Ove Gjeddes berømte Togt, der i 1618 resulterede i Erhvervelsen af Trankebar, til Kamp-sax's store Arbejder i det mellemste Østen er et langt Spring. Fra at være Erobrere af Kolonier blev Danskerne Pionerer for Fremskridt, særlig af ingeniørmæssig og kommerciel Art. Professor Kjær Hansen skriver: »Vi havde muligvis faaet mere ud af det ene eller det andet, om vi ved Siden af Initiativet og Vovemodet havde vaaget skinsygt over de erobrede Positioner. Men det har vi ikke gjort. Til Gengæld har Danske altid været i Stand til at foretage nye Fremstød og vinde ny Kraft og Fremgang, som ogsaa er kommet det hjemlige Erhvervsliv og den hjemlige Befolkning til gode«. Ikke mindst Afsnittet om Landvinding ude i Verden, hvor Læseren præsenteres for den Indsats, der er øvet af Store Nordiske, Ø. K., Aarhus Oliemølle, F. L. Smith & Co., Saabye & Lerche, Christiani & Nielsen, Højgaard & Schultz, Wright Thomsen & Kier, Monberg & Thorsen og af — som Kjær Hansen siger — de danske Firmaers Benjamin: Kampmann, Kierulff & Saxild, vil vække Læsernes Interesse. Der er vel iøvrigt næppe Tvivl om, at den paa disse Omraader opnaaede Succes bør forfølges i de Aar, der kommer.

Af Redaktør Hans Bølling findes et Afsnit om *Indsatsen paa Grønland, Færøerne og Island*, »vor sidste Koloni, vort fjernest liggende Amt og Landet, med hvem vi har fælles Konge«. Det understreges, at Island er ikke Danmark, hvorfor det er med stor Betænkelighed, at Island tages med ind i Værket; men mange erhvervsmæssige Baand knytter dog de to Lande sammen og berettiger den valgte Fremgangsmaade. Hovedvægten i dette Afsnit er naturligt lagt paa Omtalen af Forholdene paa Grønland og Færøerne.

I Værkets næstsidsste Afsnit redegør Lektor Alkjær for *Organisationsarbejdets Udvikling og Betydning*; herunder behandles Erhvervsorganisationernes Opbygning og Virksomhed.

Endelig afsluttes det statelige Værk med Professor Max Kjær Hansens Betragtninger over *Vor Fremtid*, hvoraf fra Indledningen skal citeres: »Det danske Samfund, som maatte opleve den store Krigs Udbrud i 1939 og den 9. April 1940, var ikke noget Fallitbo, der kun ventede paa en Foranledning udefra for at blive taget under Konkursbehandling. Gennem de foregaaende Afsnit er der søgt gennemført en Skildring af de sidste Generationers Indsats og Virke, som samtidig giver et Billede af det moderne Danmark i Tidens Strøm. Og det forekommer os at være et Billede, vi kan være bekendt . . .«, og fra Slutningen citeres: »Hver Gang vort Samfund i Historiens Løb har været ude for store økonomiske Vanskeligheder,

er det Købmændene, der har genrejst Landets Økonomi. Saadan vil det ogsaa blive nu. Købmandsskab er den Trumf, Danmark har paa Haanden i det store Spil om at vinde Freden».

Med denne Hyldest til den danske Købmand og med det deraf følgende Lyssyn ogsaa for den kommende Tid slutter dette Værk, der uden Tvivl vil give sine Læsere et stort Udbytte. Som det Stykke moderne Erhvervs-historie »Det Danmark vi bygger« i Virkeligheden er, vil det formentlig ogsaa finde sin Plads som et lettilgængeligt Materiale for erhvervsstuderende og andre, der med Tiden ønsker at danne sig et Billede af den frodige Tid, der gik forud for den mørkeste Periode i Danmarks Historie.

*Palle Hansen.*

*Helge Andersen: Maskinel Regnskabsføring, 2. Udgave. Særtryk af Tidsskriftet Revision og Regnskabsvæsen. København 1943. 96 Sider. 3 Kr.*

Statsautoriseret Revisor Helge Andersen har paa Opfordring af Foreningen af statsautoriserede Revisorer udsendt en ny Udgave af sin Afhandling om maskinel Regnskabsføring, der oprindeligt blev offentliggjort i »Revision og Regnskabsvæsen« 1934. Ifølge Forordet er der i den nye Udgave kun foretaget faa Rettelser og Tilføjelser, da Tidspunktet ikke er inde til en egentlig å jour Føring som Følge af, at Forholdene ikke gør det muligt for Tiden at fremskaffe tilstrækkeligt Materiale til en mere gennemgribende, fornyet Behandling af Emnet.

For dem, der ikke er i Besiddelse af den oprindelige Afhandling, og som vil gøre sig bekendt med Emnet, er et stærkt Savn afhjulpeth ved Udsendelsen af den nye Udgave, da det er meget sparsomt, hvad der forefindes af dansk Litteratur om maskinel Regnskabsføring. Afhandlingen vil blive benyttet i Undervisningen ved Handelshøjskolen, hvortil den egner sig udmærket, idet den er meget klar og overskuelig i Formen.

*K. G. Jensen.*

**Hages Haandbog for Handel og Industri.** Redigeret af *Knud Larsen*. G. E. C. Gads Forlag, København. 1. Hefte udkommet November 1943.

Under Redaktion af Handelshøjskolens Bibliotekar *Knud Larsen* har Gads Forlag paabegyndt Udgivelsen af en 6. Udgave af Hages Haandbog i Handelsvidenskab. Værket, der bliver i 2 Bind med ialt ca. 1500 Sider, udsendes i Hefter med ca. en Maanedes Mellemlum og skal være afsluttet inden for et Aar. Det er planlagt som en fyldig Fremstilling af hele Driftsøkonomien. Bind I kommer til at indeholde følgende Stof: *Thorkil Kristensen*: Driftsøkonomiens Begreb og Udvikling; *Jan Kobbernagel*: Virksomhedsformer; *Hans C. Christiansen*: Virksomhedernes Samarbejde; *Thorkil Kristensen*: Finansiering; *Viggo Villadsen*: Beliggenhedskære; *Viggo Villadsen*: Rationel Driftsledelse; *Palle Hansen*: Regnskabsvæsen; *Palle Hansen* og *K. G. Jensen*: Revision; *Poul Kruuse-Jensen*: Likvidation, Akkord og Konkurs; *Hans C. Christiansen*: Salg og Reklame; *Viggo Villadsen*: